

STORA ROVDJUR 2025

SVA:s rapport 134

STATENS
VETERINÄRMEDICINSKA
ANSTALT

EN HÄLSA: FRISKA DJUR, TRYGGA MÄNNISKOR, HÅLLBAR FRAMTID

SVA är en myndighet med det övergripande uppdraget att främja djurs och människors hälsa, samt att verka för en god djurhållning och miljö. Genom friska djur, god djurhållning och hållbar miljö främjas människors hälsa och friska ekosystem. Detta samband definieras med det internationella begreppet ”One health”, vilket betyder ”En hälsa”. Att arbeta utifrån detta holistiska perspektiv där jordens alla arter och livsmiljöer hanteras som sammanlänkade är inte nytt, men har blivit alltmer aktuellt i takt med att förändringar i interaktioner mellan människor, djur, växter och livsmiljöer sker allt snabbare.

Människan ökar i antal och utbredning och fler människor och djur kommer i kontakt med varandra. Denna kontakt kan vara mycket positiv i flera olika aspekter, men mer kontakt innebär också fler tillfällen för sjukdomar att spridas mellan djur och människor. Klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald och omfattande förändrad markanvändning skapar nya förhållanden som ger möjligheter för sjukdomar att spridas. Det moderna samhällets möjlighet till snabb förflyttning av människor, djur och produkter bidrar också till att sjukdomar kan spridas både snabbt och långt.

SVA jobbar med hälsoövervakning av vilda och tama djur, forskning och metodutveckling. På så vis kan vi se trender, förebygga sjukdomsutbrott, verka för friska djur och bidra till en hållbar framtid.

Författare: Emma Höök & Erik Ågren, Viltsektionen SVA

Foton: Pixabay

Citeras: Höök, E., Ågren, E., Stora Rovdjur 2025. Statens Veterinärmedicinska Anstalt, SVA, Uppsala. SVA Rapportserie 134/2026 ISSN 1654–7098

Innehåll

Förord	1
Sammanfattning	2
Undersökningar på SVA	3
BJÖRN	5
JÄRV	7
LODJUR	8
VARG	10
Referenser	12

Förord

Hantering av kroppar och delar av kroppar från de fyra stora rovdjuren björn, järv, lodjur och varg ingår i SVA:s uppdrag från Naturvårdsverket (NV-03415-23). Denna årsrapport redovisar resultat från de aktiviteter som utförts inom detta uppdrag under 2025. Viltsektionen inom avdelningen för patologi och viltsjukdomar på SVA ansvarar för hantering och sammanställning av prover samt data från döda stora rovdjur. Rapporten har en sammanfattande del varefter resultat från respektive djurslag presenteras var för sig.

I rapporten finns information om specifika fynd som gjorts vid undersökning av de döda rovdjuren. Individerna refereras till i rapporten genom ID-nummer i förvaltande myndigheters rovdjursdatabas Rovbase, M-nummer, vilket består av "M" och därefter ett unikt sex-siffrigt löpnummer. Genom den allmänna ingången på webbplatsen www.rovbase.se kan den intresserade hitta publik information om rovdjuren som registrerats av länsstyrelser, SVA, Naturhistoriska riksmuseet m.fl.

Resultaten i rapporten hänvisar till djur och prover som inkommit till SVA under året – inte nödvändigtvis alla djur som dött under kalenderåret. Likaså fallvilt eller skelettdelar som hittas i naturen registreras under det år de inkom till SVA, och inte nödvändigtvis det år de dött.

Vid övervakning av naturlig dödlighet hos vilda djur räknar man med att ett antal döda djur aldrig återfinns. Därmed går det inte med exakthet att säga hur stor andel av hela populationer som dör av olika dödsorsaker. Med en likartad övervakning under flera år kan däremot variationer i dödligheten av specifika orsaker jämföras över tid. Alla siffror om dödlighet i denna rapport baseras således på de djur som återfunnits och skickats in till SVA för undersökning, och inte som en andel av hela populationen.

Uppsala 2026-01-30

Emma Höök, biolog, viltsektionen SVA
Erik Ågren, sektionschef, viltsektionen SVA

Sammanfattning

DE FYRA STORA ROVDJUREN 2025

Under 2025 registrerade SVA 687 hela kroppar eller delar av stora rovdjur.

Brunbjörn (*Ursus arctos*)

Totalt inkom 434 hela kroppar eller delar av björnar till SVA 2025. Majoriteten inkom från licensjakt. Totalt förolyckades fem björnar i trafik. Fyra björnar inkom som rättsmedicinska ärenden, med sekretess. Under obduktionerna hittades en del fall av äldre eller färska naturligt uppkomna skador. Enstaka andra fynd och en del bifynd, såsom missbildningar, parasiter och anmärkningar på tandhälsan gjordes. Utifrån undersökningarna bedöms björnstammen ha ett fortsatt gott hälsoläge.

Järv (*Gulo gulo*)

Totalt inkom 22 järvar under året, varav 15 från skyddsjakt och tre från licensjakt (dessa fälldes under licensjakten 2024 men inkom till SVA 2025). Licensjakt på järv uteblev under 2025. Ett djur hade förolyckats i tågtrafik och ett hade utsatts av trubbigt våld av okänd anledning. En järv var dräktig med tre foster (ca 2,5 cm stora). Måttligt tandslitage, några saknade eller frakturerade tänder noterades hos fyra järvar. En järv inkom som rättsmedicinskt ärende, med sekretess. Antalet inkomna järvar är per år lågt, men över tid erhålls en bild av hälsoläget hos populationen. Baserat på de djur som undersökts vid SVA får järvar anses ha ett bra hälsoläge. De flesta år påträffas inga fynd av allvarliga sjukdomar.

Lodjur (*Lynx lynx*)

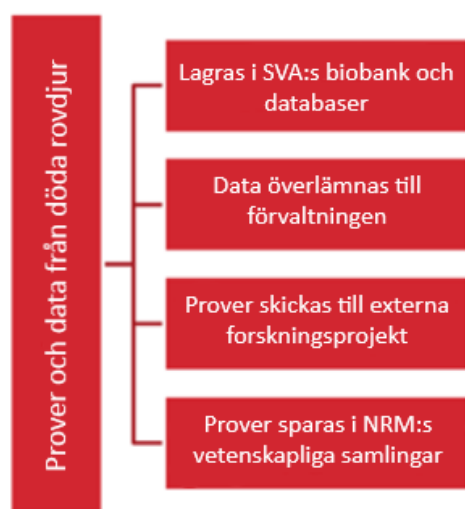
Totalt inkom 171 lodjur under året, där 83 var inkomna från licensjakt och 22 fälldes under skyddsjakt. Hos fallvilt var liksom tidigare år trafikolycka den vanligaste dödsorsaken. Några bifynd noterades vid obduktionerna. Två lodjur hade en extra binjure och en individ var kryptorkid. Nio lodjur hade rävsabb. Rävsabb är den vanligaste förekommande allvarliga smittsamma sjukdomen i denna population. I övrigt anses hälsan hos lodjurspopulationen vara fortsatt god.

Varg (*Canis lupus*)

Totalt inkom 60 vargar till SVA, varav majoriteten hade fällts under licensjakt eller skyddsjakt. I kategorin fallvilt hade sex vargar dött i trafikolyckor, en varg var rovdjursdödad, troligen av annan varg. Ett hunddjur inkom i form av ben- och pälsrester. Undersökning och DNA-analys av benresterna bekräftade att det var en varg. Obduktionsfynd var bland annat äldre avläkta skelettskador. Fem hanar var kryptorkida. Enstaka djur hade bett- eller tandfel av mindre betydelse. Dvärgbandmask har inte påvisats hos någon av de provtagna vargarna. Utifrån undersökta djur anses vargpopulationen över lag ha ett gott hälsoläge, trots förekomsten av vissa förändringar som för individen oftast inte är avgörande för hälsan, såsom kryptorkism eller lindrigare bettfel.

Undersökningar på SVA

Genom att ta prover och samla data för döda rovdjur kan övervakning av dödsorsaker och sjukdomsförekomst ske. Flera prover och data är också viktiga för rovdjursförvaltningen. Insamlat material och data används också för pågående och framtida forskning inom olika ämnesområden, samt förs in i nationella vetenskapliga zoologiska samlingar.

Rutiner för provtagning och datainsamlande är till viss del likformade för samtliga rovdjursarter, medan vissa moment skiljer sig åt. Nedan beskrivs den övergripande ramen för SVA:s övervakning och insamling.

FASTSTÄLLANDE AV DÖDSORSAK

Fallvilt, utom trafik

Rovdjur som dör en s.k. "naturlig död" – så kallat fallvilt - ger information om naturliga dödsorsaker inom populationen. Dessa inkluderar exempelvis smittsamma eller spontant uppkomna sjukdomar, utmärgling, olyckor och predation. Eftersom en del av fallviltet aldrig återfinns går det inte med exakthet säga hur stor andel av hela populationer som dör av de olika dödsorsakerna. Däremot gör

en kontinuerlig och likartad övervakning, som löper över flera år, det möjligt att se variationer i dödligheten av specifika orsaker.

Ibland går det inte att fastställa en dödsorsak. Speciellt vanligt är det om djuret är för ruttet eller enbart kroppsdelar inkommit. Även om dödsorsaken förblir okänd, bidrar det inskickade djuret eller djurdelen ändå ofta med material som är viktigt för sjukdomsövervakning, forskning och förvaltning.

Licensjakt, skyddsjakt och trafikolycka
Djur som avlivas till följd av förvaltningsbeslut eller dör till följd av annan direkt mänsklig påverkan, såsom trafikolyckor, är lika viktiga att undersöka då de vanligtvis representerar djur som förväntas vara friska och i god kondition. Obduktionerna bidrar till kunskap om normalvariationen hos den vilda populationen, och förändringar kan därför visa på skiften i miljö och hälsa. De bidrar också med viktigt provmaterial och data till rovdjursförvaltning samt forskning.

BIFYND

Vid obduktion noteras förutom dödsorsak även förändringar och bifynd som inte är del av dödsorsaken. Detta kan vara mindre missbildningar, färska eller äldre skador, sjukliga förändringar, parasiter eller andra fynd. Vid licensjakt på björn inkommer endast vävnadsprover, och alla sjukliga förändringar kan därför inte upptäckas. Länsstyrelsens besiktningsperson dokumenterar dock uppenbara synliga sjukliga avvikelser.

PROVTAGNING

För samtliga djur som inkommer till SVA tas en rad olika vävnadsprover när det är möjligt och relevant; mjälte, lever, njure, lunga, muskel, tarm, blod, urin, hud, fett och tand. Det förekommer också att andra prover tas för vissa av arterna. Prover lagras i SVA:s biobankfrysar för fortsatta studier eller framtida forskning, och vissa skickas till pågående forskningsprojekt

och till Naturhistoriska riksmuseet. Vissa prover används för att förse rovdjursförvaltningen med data. Till exempel skickas muskelvävnad för att med DNA-analys identifiera individer genetiskt, och tand eller tandrot skickas för att åldersbestämma djuren.

Vid licensjakt (samt i vissa fall vid skyddsjakt från och med år 2021) på björn inkommer inte djuret som helkropp utan endast vävnadsprover och eventuella sjukliga förändringar på dessa individer kan därför inte alltid upptäckas. Proverna tas av länsstyrelsens besiktningsperson och skickas in till SVA. Vilka prover som tas vid licensjakt kan variera. Under 2023 reviderades provtagningsförfarandet. En förvaltningsprovtagning genomfördes på samtliga björnar och en utökad provtagning genomfördes på var femte björnhona över 70 kg (dvs. vuxen). Licensjakten på björn 2025 utfördes i enlighet med den revidering som gjordes 2023.

ÅLDERSBEDÖMNING

Vid obduktion bedöms rovdjuren som årsunge, fjolårsunge eller vuxen genom kroppsstorlek, könsorgan, tanduppsättning, tillväxtzoner i skelettet, och förekomst av bräss (tymus) intill hjärtat (brässen tillbakabildas vid könsmognad).

Ålder - i antal levnadsår - kan inte bestämmas vid obduktion. En tandrot från varje rovdjur som bedömts som vuxen skickas därför till Matson's Laboratory i USA, ett laboratorium specialiserat på åldersbestämningar av vilda djur. Genom att räkna antalet årsringar i tandrotens cementlager ses hur många vintrar djuret levtt, då cementen bildas i tätare densitet under vintern. Resultaten används i förvaltning och forskning.

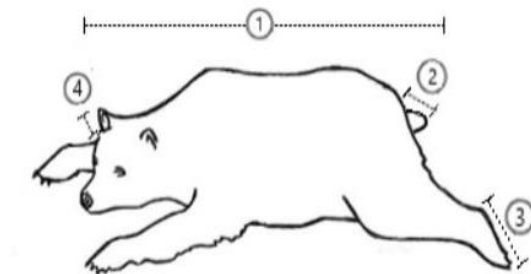
REPRODUKTION

Livmoder, äggstockar, testiklar och sädesledare används för studier kring artens reproduktion

men också för kartläggning av individens reproduktionshistorik. En honas senaste reproduktion kan ses som mörka ärr i livmodern. På testiklar med sädesledare kan studier kring förekomst och uppkomst av cystor på sädesledare genomföras. Testiklarnas storlek och missbildningar såsom kryptorkism är också viktigt att notera. Olika storlekar på testiklar, eller underutvecklade testiklar samt kryptorkism kan vara tecken på störningar i reproduktionen.

MÅTT

Alla djur mäts och vägs. Måtten gör det möjligt att följa hur det jaktliga uttagat ur rovdjursstammarna sker och säger något om stammens kvalitet. Mått och vikt är också grunduppgifter som ofta behövs i forskning kring djuren, t. ex. kan det vara viktigt att veta djurets kondition och då är måtten i förhållande till vikten relevanta. Mått används också för att beskriva arten i nationella zoologiska samlingar, samt är en parameter som kan användas för att åldersbestämma djuret.

POLISUTREDNING

Årligen inkommer ett mindre antal djur eller djurdelar som del i rättsliga utredningar, där misstanke om brott föreligger. Pågående förundersökningar är sekretessbelagda.

BJÖRN

SAMMANFATTNING

Under 2025 skickades det in hela kroppar eller delar av sammanlagt 434 björnar till SVA. Majoriteten av dessa kom från licensjakten (95%). Inkomna prover eller helkroppar från skyddsjagade björnar stod för 3 %. Annan dödsorsak var trafikolyckor (1 %). Fyra björnar inkom som sekretessbelagda fall. Hälsoläget i björnpopulationen baserat på undersökningarna av björnar i helkropp, anses vara gott. Nedan följer information om björnarna under respektive dödsorsak och de obduktionsfynd som gjorts.

FÖRVALTNINGSBESLUT

Licensjakt

Totalt fälldes/avräknades 459 björnar under årets licensjakt. Av de 459 björnarna var sex påskjutna och enbart avräknade tilldelningen. SVA fick kompletta prover från 413 fällda björnar.

Från licensjakten för björn skickas endast vävnadsprover, alltså inte hela kroppar, till SVA för analys. Proverna tas av länsstyrelsernas besiktningspersonal, som även noterar eventuella övriga fynd på djuret. Årets besiktningar utfördes i enlighet med föregående års förfarande. Samtliga fällda björnar omfattades av en förvaltningsprovtagning. En utökad provtagning genomfördes på var femte björnhona över 70 kg (dvs. vuxen) samt alla märkta inom Skandinaviska björnprojektet.

Vid en förvaltningsprovtagning tas olika kroppsmaått, vikt, en tand för åldersbestämning, muskelprov för DNA-analys samt en hudremsa som referensprov. Vid en utökad provtagning utförs allt detta men även ett antal andra prover tas ut – såsom blod, livmoder och äggstockar. Fynd av hud- och tarmparasiter samt skador noteras också.

Mer detaljer om björnar fällda under licensjakten finns i rapporten ”Licensjakt på björn 2025” på SVA:s webbplats.

Skyddsjakt

Totalt inkom 15 björnar, som helkropp eller som provmaterial, från skyddsjakt. Av dessa var merparten från Västerbottens län. Dock har fler björnar skjutits under skyddsjakt, men prover alternativt helkropp inkom aldrig till SVA under 2025.

FALLVILT

Trafikolyckor

Totalt dog fem björnar i trafik, tre av tåg och två av bil.

Naturliga och andra dödsorsaker

En björn kunde dödsorsak inte fastställas på grund av att den inkom som endast kroppsrester.

OBDUKTIONSFYND

Färska och äldre skador

Fem björnar som fällts under licensjakten dokumenterades ha färska och äldre skador (ej skottskada). Dessa skador var i huvudsak från yttre våld (traumatiska skador).

Missbildning

Av de björnhanar fällda under licensjakt vars reproduktionsorgan undersöktes noterades en hane vara kryptorkid (när en eller båda testiklar inte har vandrat ner till pungen normalt). Hos en ung hane påträffades en snedställning av ryggkotor, som skulle kunna förklaras av en utvecklingsstörning i fosterstadiet. Dock går det inte helt utesluta att förändringarna på kotorna istället orsakats av ett trauma.

Tandhälsa

Inga björnar hade noterade anmärkningar på tänder. Detta betyder dock inte att frakturer, slitage och andra emaljskador ändå förekommit.

Parasiter

Tarmparasiter finns hos björn i vissa geografiska områden. I mindre mängder

orsakar de normalt inte sjukdom eller skada. Spolmasken *Baylisacaris transfuga* är en rundmask (nematod) som endast har brunbjörn som huvudvärd. Bandmaskar hos björnar är en

plattmask (cestod), som till skillnad från spolmasken har en mellanvärd i sin livscykel.

Under licensjakten 2025 hade fem av de undersökta björnarna tarmparasiter. Tre av fallen var från Västerbottens län, en från Norrbottens län och en från Jämtlands län. Samtliga hade spolmask förutom björnen från Norrbotten som bar på bandmask.

Trikinanalys av björnslaktkroppar görs av jägare som ska äta eller sälja björnkött. Ingen av björnar som analyserades under 2025 hade trikiner.

KÖNSFÖRDELNING, STORLEK OCH ÅLDER

Av de inkomna björnarna var 240 (55%) honor och 232 (53%) hanar. Resterande individer omfattades antingen av sekretess eller att kön inte gick att fastställa av okänd anledning.

Vikter hos björnar kan variera mycket. Minst i storlek var en ung björnhane från Strömsund, Jämtlands län, med en helkroppsvikt på 20 kg (M536924). Den största björnen som fälldes 2025 var en vuxen björnhane från Örnsköldsvik, Västernorrlands län, med en helkroppsvikt på 267 kg (M537301). Medelvikten för vuxna björnar var 121,6 kg.

Vid undersökning av helkroppar (licensbjörnar ej inkluderade) bedömdes samtliga som vuxna.

JÄRV

SAMMANFATTNING

De stora rovdjur som SVA får in minst antal av årligen är järv. Under 2025 inkom 22 järvar. Av dessa fälldes 15 i skyddsjakt och fyra järvar fälldes under licensjakten året innan (inkom efter årsskiftet). En dog i tågolycka och en hade utsatts för trubbigt våld av okänd anledning. En järv inkom som ett rättsmedicinskt ärende, med sekretess. Hälsan hos de obducerade järvarna var över lag god.

FÖRVALTNINGSBESLUT

Licensjakt

Under 2025 uteblev licensjakten på järv då inventeringsresultatet visade på att populationen är stabil och ligger runt den fastställda miniminivån.

Skyddsjakt

Det fälldes 15 järvar under skyddsjakt 2025. Fem fälldes i Jämtlands län och tio i Norrbottens län.

FALLVILT

Trafikolyckor

En järv hade dött av tågtrafik, en vuxen hane (M535903) från Norrbottens län. Sedan 2009 är det som mest två järvar per år som varit trafikdödade.

Naturliga och andra dödsorsaker

En årsunge hittades död utanför en lya. Vid obduktion kunde det endast fastställas att ungen utsatts för trubbigt våld.

OBDUKTIONSFYND

Tandhälsa

Totalt hade fyra järvar noteringar om trasiga, slitna eller saknande tänder.

Parasiter

Järvar brukar vanligen inte bära på parasiter i samma omfattning som de andra stora rovdjuren. Inga parasiter påträffades under årets undersökningar.

Andra fynd

Två honor (M535878 och M535876) fälld under skyddsjakt var dräktiga i ett tidigt stadie med tre foster vardera.

KÖNSFÖRDELNING, STORLEK OCH ÅLDER

Av de inkomna järvarna var 9 honor (41%), 12 var hanar (55%) och resterande individ omfattades av sekretess. Den lättaste järven var en årsunge från Västerbotten på 320 g (M536256). Den tyngsta var en hane (M535784) från Norrbotten, på 16,5 kg. Medelvikten bland järvarna var 10,4 kg. Av de inkomna järvarna kategoriserades 15 som vuxna, sex som årsunge/ungdjur, en individ omfattas av sekretess.

LODJUR

SAMMANFATTNING

Under 2025 inkom det 171 lodjur till SVA, de flesta till följd av förvaltningsbeslut, såsom licensjakt (49%) och skydds jakt (13%). Trafikolyckor var vanligt förekommande (24%), där vägtrafik var vanligare än spårbunden trafik. Andra dödsorsaker var rävskabb och utmärgling. Tre lodjur omfattades av sekretess. Två lodjur hade extra binjurevävnad i buken. Hälsostatusen hos de inkomna lodjuren bedöms vara generellt god.

FÖRVALTNINGSBESLUT

Licensjakt

Under licensjakten 2025 fälldes totalt 86 lodjur där 83 undersöktes på SVA. Beslut om licensjakt fattades av länsstyrelserna i Dalarnas, Gävleborgs, Jämtlands, Jönköpings, Kalmar, Uppsala, Västerbottens, Västernorrlands, Västmanlands och Örebro län.

Vid licensjakt får jägaren behålla lodjursskinnet, och därför skickas flådda hela kroppar till SVA för obduktion. Vid tecken på skabb ska päls eller prov från päls skickas till SVA för analys. Vid skador på klor eller tassar dokumenteras detta av länsstyrelsens besiktningsperson. Se rapporten "Licensjakt på lodjur 2025" som hittas på SVA:s webbplats för detaljer kring de undersökta lodjuren.

Skydds jakt

Totalt inkom 23 lodjur efter skydds jakt under året, merparten av dem fällda i Jämtlands län.

FALLVILT

Trafikolyckor

Trafikolyckor är den vanligaste dödsorsaken efter jakt. Under 2025 registrerades 44 lodjur förolyckade i trafiken, 34 i vägtrafik och 10 i spårtrafik. Ett lodjur (M537498) hade utsatts för någon form av trauma som skulle kunna vara till följd av en påkörning, men som inte kunde helt fastställas.

Naturliga och andra dödsorsaker

Totalt tolv obducerade lodjur hade svultit ihjäl, nio av dem till följd av skabbinfektion. En ung hona (M537586) i Uppsala län hade troligen

drunknat till följd av att ha ramlat ner i en gödselbrunn. Hos lodjur M536591 kunde dödsorsak ej fastställas.

Djurskyddsskäl

Tre lodjur (M536567, M536247 och M536320) fälldes av djurskyddsskäl då de hittades i väldigt dåligt skick.

OBDUKTIONSFYND

Äldre skador

Ett fåtal lodjur hade noteringar om äldre skador. Exempelvis hade individ M536096 från Uppsala län en äldre fraktur på revben och hasled till följd av ett äldre trubbigt trauma. Lodjur M536567 hade en äldre ruptur av korsband i höger knäled som förorsakat snedställning av benet. En vuxen hona (M536573) från Västernorrlands län hade en avläkt amputation av tippen på svansen och hos lodjur (M536368), från Gävleborgs län, påträffades en äldre skada som orsakat att en del av tarmkröset läkt fast i bukväggen. Vidare hade lodjur M536073 en invagination av en del av tunntarmen (en del av tarmen hade krupit in i intilliggande del) med påbörjad nekros (vävnadsdöd).

Missbildningar

Två lodjur hade en liten extra bit binjurevävnad (ektopisk binjure) och individ M536177 var kryptorkid (när en eller båda testiklar inte har vandrat ner till pungen normalt), med högra testikeln kvar i ljumsken.

Tandhälsa

Av de lodjur vars tandstatus undersökts hade totalt hade 20 lodjur någon notering om frakturer, slitage och/eller avsaknad av tänder.

Parasiter

Lodjurens i särklass vanligaste parasiter är bandmask (cestoder) och spolmask (nematoder) i tarmkanalen. Lodjur får i sig bandmasklarver från bytesdjur som är mellanvärdar, bland annat smågnagare. Under 2025 hittades band- och/eller spolmask hos 86 av de undersökta lodjuren. Vid god födotillgång och frånvaro av andra sjukdomar bedöms

tarmparasiterna ha en mycket liten inverkan på hälsan.

En annan ofta förekommande parasit som drabbar lodjur är rävsckabb (*Sarcoptes scabiei*). Skabbdjuret har, till skillnad från tarmparasiterna en tydlig negativ inverkan på hälsan och infektionen verkar ofta leda till svält och död. Fynd av hudskabb gjordes hos nio lodjur.

Lodjur kan också ha öronskabb (*Otodectes cynotis*), vilket noterades hos 12 undersökta djur fällda under licensjakt.

KÖNSFÖRDELNING, STORLEK OCH ÅLDER

Sammanlagt undersöktes 65 honor (38%) och 100 hanar (58%). Hos resterande lodjur gick

kön inte att bedöma på grund av ofullständigt undersökningsmaterial. Tre av fallen omfattas av sekretess.

Det lättaste inkomna lodjuret var två ungar som vägde 1,5 kg, (M537524 och M537599) som hittades död i Uppsala- och Västernorrlands län. Det tyngsta lodjuret vägde 25,1 kg, en vuxen hane (M536081) fälld under licensjakt i Kalmar län. De undersökta vuxna lodjuren hade en medelvikt på 17,1 kg.

När ålderskategorin av lodjur bedöms - förutom kriterierna på sid. 4 – noteras också om hanarna har fått små hudtaggar på penis, något som bildas i samband med könsnognad. Totalt var 115 lodjur fullvuxna och resterande var icke köns mogna eller årsungar. Tre fall omfattas av sekretess.

VARG

SAMMANFATTNING

Totalt har 60 vargar eller delar av vargar inkommit till SVA under 2025. De flesta inkom som följd av länsstyrelsens beslut om licensjakt (42%) och skyddsjakt (34%), där 15 var från skyddsjakt på enskilds initiativ (Jaktförordningen 28§). Sex vargar förolyckades i trafiken och fyra vargar inkom som sekretessbelagda fall.

Hälsoläget är över lag gott för de undersökta vargarna och de fynd som gjorts följer mönstret för vad som setts tidigare hos undersökta svenska vargar.

FÖRVALTNINGSBESLUT

Licensjakt

Totalt inkom 25 vargar från licensjakten 2025. Beslut om licensjakt fattades av länsstyrelserna i Värmlands, Västmanlands, Västra Götalands och Örebro län.

Vid licensjakt besiktigas djuret när det fällts. Vid besiktningen tas en rad mått, vikt och en besiktningsblankett fylls i av länsstyrelsens besiktningsperson. När en varg fällts i licensjakt har jägaren möjlighet att behålla vargskinnen och därför skickas oftast flådda hela kroppar till SVA för obduktion. Vid tecken på skabb ska päls eller prov från päls skickas till SVA för analys. Se rapporten "Licensjakt på varg 2025" som hittas på SVA:s webbplats för detaljer kring de undersökta vargarna.

Skyddsjakt

Totalt inkom 20 vargar från skyddsjakt. Skyddsjakt har bedrivits i Jämtlands, Norrbottens, Skåne, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands, Örebro, Västra Götalands, och Västerbottens län.

Totalt avlivades 15 vargar under skyddsjakt på enskilds initiativ (JF 28§).

FALLVILT

Trafikolyckor

Sju vargar hade förolyckats i trafik, sex av dem i vägbunden trafik och en på grund av tåg.

Naturliga och andra dödsorsaker

En varg (M535895) blev dödad av annan varg och två andra vargar kom in som kroppsrester och dödsorsak kunde inte fastställas.

Djurskyddsskäl

En varg (M535897) fälldes av djurskyddsskäl, då den var kraftigt angripen av skabb.

OBDUKTIONSFYND

Äldre skador

Äldre skador, såsom avläkta skelettskador, hittades hos sex vargar. En varg hade en äldre skottskada.

Missbildningar

De medfödda defekter som drabbar vargar i Sverige är framför allt kryptorkism och bettfel. Under året var fem hanar kryptorkida. Kryptorkism innebär att ena eller båda testiklarna inte har vandrat ner till pungen som de ska, utan är kvar i buken eller ljumsken. Hur kryptorkism är relaterat till genetik hos den svenska vargpopulationen studeras närmare av forskare på SLU. Under året hade tre vargar bettfel. Bettfel kan vara av olika karaktär, exempelvis tångbett, underbett eller överbett.

Tandhälsa

Tandstatus hos vargarna var över lag god. Totalt sju noteringar gjordes på tandhälsan. Vanligast var lindrigt slitage, avsaknad av tand eller bruten tandpets.

Parasiter

Hundens dvärgbandmask (*Echinococcus granulosus* s.l.) påvisades inte hos någon undersökt varg. Rävskabb påvisades hos tre vargar under året.

Andra fynd

En varg (M535742) hade en mindre knuta på tunntarmen, som visade sig vara en godartad muskelcellstumör. Individ M536607 hade två äldre bölder i lungan med relativt kraftig inflammation i omgivande lungvävnad. Tänkbar förklaring är reaktion efter tidigare inandade främmande kroppar, t ex växtdelar,

något som noterats tidigare i enstaka fall hos varg.

KÖNSFÖRDELNING, STORLEK OCH ÅLDER

Könsfördelningen var 21 tikar (35%), 35 hanar (58%) och fyra individer vars kön ej anges på grund av sekretess.

Den lättaste vargen var en valp (M535896) på 3,9 kg som blivit påkörd i Örebro län. Den tyngsta vargen var en hane på 50,3 kg som fälldes under licensjakten i Västmanlands län. Medelvikten för vuxna vargar i helkropp var 38,0 kg.

Åldersfördelningen var 29 vuxna vargar och 27 som årsungar/ungdjur. Fyra individer vars ålder ej var angivet på grund av sekretess.

Referenser

SVA:s databas SVALA.

Höök E., Ågren. E. O. Licensjakt på björn 2025. 2025. Statens Veterinärmedicinska Anstalt, SVA, Uppsala. SVA:s Rapportserie 132:2025

Höök E., Ågren. E. O. Licensjakt på lodjur 2025. 2025. Statens Veterinärmedicinska Anstalt, SVA, Uppsala. SVA:s Rapportserie 120:2025

Höök E., Ågren. E. O. Licensjakt på varg 2025. 2025. Statens Veterinärmedicinska Anstalt, SVA, Uppsala. SVA:s Rapportserie 110:2025

besöksadress: ulls väg 2 B **adress.** 751 89 Uppsala **telefon.** +46 18 67 40 00
e-mail. sva@sva.se **webb.** www.sva.se